

Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA) 2026/27

Llyfr bach LCA

Popeth y bydd angen
i chi ei wybod am LCA
ar gyfer blwyddyn
academaidd **2026/27**

Rydym yn croesawu ceisiadau yn Saesneg.
Ni fydd hyn yn arwain at oedi i anfon ymateb.

Cadwch lygad ar
www.cyllidmyfyrwrycymru.co.uk/lca
am ddiweddariadau

Beth yw LCA?

Mae'r Lwfans Cynhaliath Addysg (LCA) yn **daliad wythnosol o £40 i helpu rhai 16-18 oed** i helpu gyda chostau addysg bellach. Gwneir taliadau pob pythefnos cyn belled â'ch bod yn bodloni meini prawf presenoldeb eich coleg.

Beth yw diben y llyfr bach hwn?

I fyfyrwyr

- 16-18 oed ac y byddant yn astudio mewn ysgol neu goleg o fis Medi 2026.

I rieni

- rydym wedi cynnwys adran i helpu ateb cwestiynau posibl gan rieni am LCA.

Beth os...

Ydw i'n cael LCA yn barod?

- Ni fydd yn rhaid i chi lenwi ffurflen gais arall.
- Byddwn yn cysylltu â chi am eich LCA yn y dyfodol.

Tabl y cynnwys

A ddylwn i wneud cais?	3
Faint fydd modd i mi ei gael?	4
Sut a phryd galla i ymgeisio?	4
Beth fydd yn digwydd nesaf?	5
Sut fyddaf yn cael fy nhalu?	6
Beth os byddaf angen rhywun i helpu rheoli fy sefyllfa ariannol?	6
Beth os fydd fy amgylchiadau yn newid?	6
Gwybodaeth i rieni	7
Dyddiadau allweddol	8
Sut mae modd i mi gysylltu â chi?	8

A ddylwn i wneud cais?

Gallech gael LCA os bydd y canlynol yn berthnasol i chi:

- **rydych yn byw yng Nghymru**
- **byddwch rhwng 16 a 18 oed ar 31 Awst 2026** Os ydych yn 19 oed neu'n hŷn, efallai y byddwch yn gymwys i gael Grant Dysgu Llywodraeth Cymru Addysg Bellach. Am ragor o wybodaeth ewch i www.cyllidmyfyrwycymru.co.uk
- **rydych yn bodloni ein rheolau ynghylch cenedligrwydd a manylion preswyllo** Os ydych yn ddinesydd o'r DU sy'n byw yng Nghymru, dylech fod yn gymwys i gael LCA.
- **rydych yn mynychu ysgol neu goleg cymwys yn y DU** Rhaid i hyn fod yn amser llawn yn yr ysgol neu goleg, am o leiaf 12 awr yr wythnos, ac yn astudio ar gwrs cymwys. Mae cyrsiau yn cynnwys Sgiliau Byw'n Annibynnol neu, os ydych chi'n astudio yn Lloegr, Paratoi ar gyfer Bywyd fel Oedolyn. Rhaid i'ch cwrs bara o leiaf 10 wythnos.
- **mae incwm eich cartref yn £24,570 neu lai neu mae incwm eich cartref yn £27,273 neu'n is ac mae pobl ifanc eraill yn eich cartref sy'n gymwys i gael Budd-dal Plant** Bydd angen i'ch rhieni/gwarchodwyr roi manylion eu hincwm yn rhan o'ch cais am LCA.

Beth os...

Nad wyf yn ddinesydd o'r DU?

Efallai y bydd modd i chi gael LCA o hyd.

Am fwy o wybodaeth ewch i:

www.cyllidmyfyrwycymru.co.uk/lca

Beth os...

Rydw i eisoes yn cael grant arall eleni?

Ni allwch gael LCA os ydych yn cael:

- Grant Dysgu Llywodraeth Cymru Addysg Bellach.
- Cyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer rhaglen ddysgu seiliedig ar waith.

Beth os...

Nad ydw i'n ddibynnol ar fy rhieni yn ariannol?

Bydd angen i ni gael manylion eich incwm chi ac incwm eich partner (os yw hynny'n berthnasol).

Beth os...

- Ydw i'n rhywun sy'n gadael gofal?
 - Ydw i'n byw dan ofal awdurdod lleol neu gyda rhieni maeth?
 - Rwy'n derbyn Cymhorthdal Incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar incwm neu Gredyd Cynhwysol?
 - Rydw i'n gyfrifol am blentyn?
 - Rwy'n berson ifanc yn y ddalfa?
- Fydd dim angen i chi roi unrhyw fanylion ariannol i ni.

Beth os...

Deuthum yn gymwys ar ôl i'm cwrs ddechrau?

Mae angen i chi lenwi ffurflen gais a byddwn yn asesu eich hawl.

Faint fydd modd i mi ei gael?

Gallech gael hyd at £40 yr wythnos, yn ddibynnol ar incwm eich cartref. Byddwn yn gofyn am fanylion yr incwm hwn pan fyddwch yn llenwi'r ffurflen.

Incwm blynyddol y cartref	Nifer dibynyddion yn y cartref (ar wahân i chi)	Hawl LCA wythnosol
£0 – £ 24,570	0	£40
£0 – £27,273	1+	£40
£24,571 ac uwch	0	£0

Os yw incwm eich cartref yn £27,274 neu'n fwy, ni fyddwch yn gymwys i gael LCA.

Sut a phryd galla i ymgeisio?

Edrychwch ar ein gwefan am yr holl ddiweddariadau am wneud cais am LCA yn:

www.cyllidmyfyrwrycymru.co.uk/lca

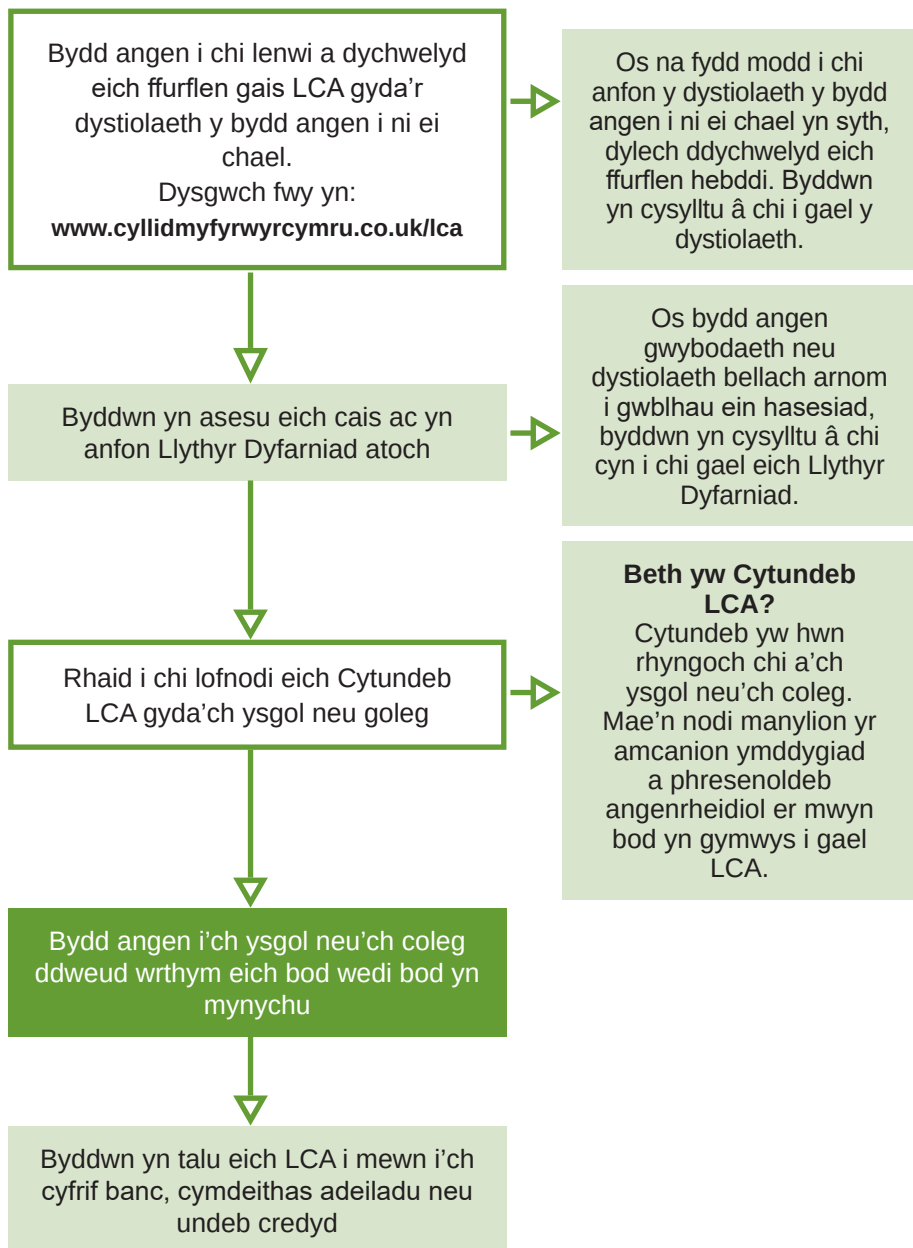
Gallwch wneud cais cyn i chi gael eich canlyniadau TGAU neu cyn i chi benderfynu ble i astudio.

Ffuriau Amgen

MMae modd i chi archebu fersiynau Braille, fersiynau print mawr neu fersiynau sain o ffurflenni a chanllawiau, trwy anfon neges e-bost sy'n nodi eich enw, eich cyfeiriad, eich cyfeirnod cwsmer, ynghyd â pha ffurflen a ffurf y byddwch angen, at brailleandlargefonts@slc.co.uk neu gallwch ein ffonio ar **0141 243 3686**.

Sylwer, dim ond gyda cheisiadau am fersiynau o ffurflenni a chanllawiau mewn ffuriau amgen y bydd modd i'r cyfeiriad e-bost a'r rhif ffôn uchod ddelio gyda nhw.

Beth fydd yn digwydd nesaf?

Sut fyddaf yn cael fy nhalu?

Bydd yr holl daliadau LCA yn cael eu talu'n uniongyrchol i gyfrif banc, cymdeithas adeiladu neu undeb credyd yn eich enw.

Os nad oes gennych gyfrif wedi ei sefydlu'n barod, dylech wneud hynny tra byddwch yn ymgeisio am LCA.

Cyn y bydd modd i ni dalu taliadau:

- rhaid i chi gytuno i a llofnodi eich Cytundeb LCA gyda'ch ysgol neu goleg; **a**
- mae'n rhaid i'ch ysgol neu'ch coleg ddweud wrthym eich bod wedi bod yn mynychu.

Allwn ni ddim eich talu nes eich bod wedi llofnodi eich Cytundeb LCA ac mae'ch ysgol/coleg wedi cadarnhau eich bod yn mynychu.

Beth os...

Dwi eisiau newid fy manylion cyfrif banc, cymdeithas adeiladu neu undeb credyd?

Mae modd i chi ddiweddarau eich manylion trwy'n ffonio ar **0300 200 4050**.

Os bydd eich ysgol yn cadarnhau i ni eich bod wedi bod yn mynychu, yna gallwn anfon neges destun atoch er mwyn rhoi gwybod i chi am eich taliad LCA.

SMS

Beth os bydd angen rhywun arnaf i'm helpu i reoli fy sefyllfa ariannol?

Os bydd angen help trydydd parti arnoch, byddwn yn gofyn am fanylion fel rhan o'ch cais. Bydd angen i chi anfon tystiolaeth o'r ffaith bod yr unigolyn a enwebwyd gennych wedi cael ei awdurdodi i weithredu ar eich rhan neu i ddal cronfeydd ar eich rhan.

Beth os bydd fy amgylchiadau yn newid?

Bydd angen i chi ddweud wrthym ar unwaith os bydd unrhyw rai o'ch manylion yn newid, er enghraifft:

- incwm eich cartref
- eich ysgol neu'ch coleg
- eich cwrs
- eich manylion cyswllt
- manylion eich cyfrif banc, cymdeithas adeiladu neu undeb credyd

Os bydd eich amgylchiadau yn newid, dylechein ffonio - **0300 200 4050**

Gwybodaeth i rieni

Er mwyn darganfod a yw'ch mab neu'ch merch yn gymwys i gael LCA, bydd angen i ni gael gwybod incwm eich cartref ar gyfer blwyddyn dreth 2024-25. Rydym wedi paratoi rhai cwestiynau ac atebion ynghylch darparu manylion am eich incwm.

Incwm pwy fydd yn cael ei ystyried?

Byddwn yn ystyried incwm y bobl ganlynol y mae'r myfyriwr yn byw gyda nhw fel arfer:

- hiant neu rieni
- llys-riant neu lys-rieni
- gwarcheidwad neu warcheidwaid
- partner y fam neu bartner y tad

Ni fyddwn yn ystyried incwm brodyr neu chwiorydd sy'n oedolion neu rieni, llys-rieni neu warcheidwaid nad ydynt yn byw gyda'r myfyriwr fel arfer.

Pa fath o wybodaeth ariannol fydd angen i mi ei rhoi?

Byddwn yn gofyn am eich rhif Yswiriant Gwladol ac am fanylion eich incwm ar gyfer blwyddyn dreth 2024-25. Byddwn yn cadarnhau'r wybodaeth y byddwch yn ei rhoi i ni gyda Chyllid a Thollau EM ac efallai y byddwn yn cysylltu â chi i ofyn i chi anfon tystiolaeth atom os bydd ei hangen arnom.

Beth os bydd fy incwm wedi gostwng ers blwyddyn dreth 2024-25?

Gallwch ddweud wrthym am hyn fel rhan o'ch cais. Bydd angen i chi anfon tystiolaeth i gefnogi hyn a bydd y cais yn dweud wrthy ch beth sydd angen i chi ei anfon.

Os yw fy mab/merch yn cael LCA, a fydd hyn yn effeithio ar fy mudddaliadau?

Ni fydd LCA yn effeithio ar unrhyw fudd-daliadau a delir i'ch cartref ar hyn o bryd.

A ellir talu taliadau LCA fy mab/merch i mi?

Dyfarnir LCA i'r myfyriwr, felly rhaid talu'r taliadau i gyfrif banc, cymdeithas adeiladu neu undeb credyd y myfyriwr. Mewn rhai amgylchiadau arbennig, byddem yn talu LCA i gyfrif trydydd parti awdurdodedig, cyn cytuno i hyn, byddai angen i ni weld tystiolaeth bod yr unigolyn hwn wedi cael ei awdurdodi i ddal cronfeydd ar ran y myfyriwr. Bydd y ffurflen gais yn cynnwys mwy o wybodaeth am hyn.

Beth mae angen i'm mab/merch ei wneud?

Mae angen:

- dychwelyd y ffurflen gais ar ôl ei llenwi, gan gynnwys yr holl dystiolaeth angenrheidiol;
- aros am Lythyr Dyfarniad a fydd yn cyrraedd yn y post;
- llofnodi Cytundeb Dysgu gyda'i ysgol neu goleg;
- dilyn rheolau ei ysgol neu goleg ynghylch presenoldeb;
- gwirio bod taliadau LCA yn cyrraedd ei gyfrif banc, cymdeithas adeiladu neu undeb credyd.

Dyddiadau allweddol

- **Mehefin 2026** – i sicrhau bod eich cais LCA yn cael ei asesu ac yn barod ar gyfer dechrau'r tymor, anfonwch eich ffurflen wedi ei chwblhau yn ôl atom, gyda'r holl dystiolaeth briodol, erbyn **Mehefin 2026**.
- **13 wythnos ar ôl y dyddiad pan fydd y cwrs yn cychwyn** – er mwyn cael eich ystyried am daliadau ôl-ddyddiedig, rhaid eich bod yn gwneud cais **cyn pen 13 wythnos** o'r dyddiad pan fydd eich cwrs yn cychwyn.
- **31 Awst 2027** – dyma'r dyddiad terfynol y gallwn dderbyn cais gennych chi i fod yn gymwys ar gyfer LCA yn 2026/27.

Ar ôl i chi lenwi'r ffurflen a'i hanfon atom, byddwn yn asesu'ch cais ac yn ysgrifennu atoch i roi gwybod i chi a ydych yn gymwys i gael LCA.

Sut mae modd i mi gysylltu â chi?

Os bydd angen help pellach arnoch, gallwch:

- droi at: www.cyllidmyfyrwrcymru.co.uk/lca
- ffonio ni ar 0300 200 4050